TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı :...20741.....
Tarih :...22.10.2026

51832

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

İzmir ili Aliağa ilçesi Horozgediği Mahallesi'nde, Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii A.Ş. tarafından yapılması planlanan yıllık 3.500.000 ton kapasiteli klinker öğütme ve paketleme tesisi hakkında hazırlanan bilirkişi raporu, bölgedeki mevcut hava kirliliğinin yeni sanayi faaliyetleri bakımından ciddi biçimde değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

İzmir 5. İdare Mahkemesinin 2026/358 Esas sayılı dosyasında bulunan bilirkişi raporunun hava kalitesine ilişkin değerlendirmelerinde, Bakanlığınıza ait İzmir-Aliağa ve İzmir-Aliağa Bozköy hava kalitesi izleme istasyonlarının 2023 yılı ölçüm verileri incelenmiştir. Buna göre, Bozköy istasyonunda geçerli ölçüm verisi bulunan 291 günün 66'sında, Aliağa istasyonunda ise 337 günün 45'inde günlük ortalama PM10 konsantrasyonunun 50 $\mu g/m^3$ değerini aştığı belirtilmiştir. Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'nde yılda 35 defadan fazla aşılmaması öngörülen kısa vadeli sınır değerinin her iki istasyonda da aşıldığı görülmektedir.

Raporda, PM10 parametresi bakımından yıllık ortalama konsantrasyonların Bozköy istasyonunda 36,5 $\mu g/m^3$, Aliağa istasyonunda ise 34,2 $\mu g/m^3$ olduğu; yıllık ortalama için belirtilen 40 $\mu g/m^3$ sınır değerinin altında kalınmasına rağmen günlük sınır değer aşım sayısının mevzuatta öngörülen koşulu sağlamadığı ifade edilmektedir. Bilirkişi değerlendirmesinde, mevcut hava kalitesi iyileştirilmeden bölgede yeni kirletici kaynakların faaliyete geçirilmesinin uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Aliağa, yoğun sanayi faaliyetleri nedeniyle uzun süredir hava kirliliği baskısı altında bulunan bir bölgedir. Mevcut kirlilik yükünün, yeni tesislerin çevresel etkilerinin değerlendirilmesinde dikkate alınması; emisyon hesaplarının eksiksiz yapılması, kümülatif etkilerin ortaya konulması ve insan sağlığının korunması bakımından önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınıza ait İzmir-Aliağa ve İzmir-Aliağa Bozköy hava kalitesi izleme istasyonlarında 2023 yılında PM10 parametresi bakımından günlük ortalama 50 $\mu g/m^3$ sınır değeri sırasıyla 45 ve 66 gün aşılmış olmasına rağmen, söz konusu aşım sayılarının mevzuatta belirtilen yılda en

fazla 35 kez aşılabilme koşuluyla uyumlu olmadığı hususunda Bakanlığınızca herhangi bir inceleme veya değerlendirme yapılmış mıdır? Yapılmış ise sonuçları nelerdir?

2. Aliağa ve Bozköy istasyonlarında PM10 parametresi bakımından tespit edilen sınır değer aşımlarının nedenleri araştırılmış mıdır? Araştırılmış ise kirliliğe kaynaklık eden tesisler ve faaliyetler belirlenmiş midir? Belirlenmiş ise bu kaynaklara karşı hangi idari ve teknik önlemler alınmıştır?

3. Bilirkişi raporunda, tesis kaynaklı hava kirlenmesine katkı değeri ile mevcut hava kirliliğini gösteren uzun vadeli değerin birlikte değerlendirilmesi suretiyle toplam kirlenme değerinin hesaplanması gerektiği belirtilmiştir. Bakanlığınızca söz konusu projenin toplam kirlenme değeri hesaplanmış mıdır? Hesaplanmış ise sonuçları nelerdir?

4. Aliağa ve çevresindeki sanayi tesislerinin hava kirliliği üzerindeki kümülatif etkisini ortaya koyan güncel bir çalışma bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise çalışmanın tarihi, kapsamı ve sonuçları nelerdir? Böyle bir çalışma bulunmuyorsa bölgedeki mevcut ve planlanan sanayi faaliyetlerinin toplam etkisini belirlemek amacıyla bir çalışma yapılması planlanmakta mıdır?

5. Aliağa ilçesinde hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi amacıyla Bakanlığınız tarafından yürütülen bir eylem planı bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise PM10 başta olmak üzere hava kirleticilerinin azaltılmasına yönelik hedefler, takvim ve uygulanan tedbirler nelerdir?

6. Aliağa ve Bozköy hava kalitesi izleme istasyonlarında son beş yıl içerisinde PM10 başta olmak üzere PM2.5, kükürt dioksit ($SO_2$) ve azot dioksit ($NO_2$) parametrelerinde sınır değer aşımları tespit edilmiş midir? Tespit edilmiş ise yıllara ve parametrelere göre aşım sayıları, ölçüm sonuçları ve bu sonuçlara ilişkin Bakanlığınızca yürütülen işlemler nelerdir?

7. Aliağa'da faaliyet gösteren sanayi tesislerine yönelik hava kirliliği denetimleri hangi sıklıkla yapılmaktadır? Son beş yıl içerisinde emisyon sınır değerlerini aşan veya hava kirliliğinin önlenmesine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeyen kaç tesis hakkında işlem yapılmıştır? Uygulanan idari yaptırımların sayısı ve niteliği nedir?

8. Aliağa'da mevcut hava kirliliğinin insan sağlığı üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla hava kalitesi ölçüm sonuçları ile bölgedeki solunum yolu hastalıkları ve diğer sağlık göstergelerinin birlikte değerlendirildiği bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmış ise sonuçları nelerdir? Böyle bir çalışma bulunmuyorsa ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde yürütülmesi planlanmakta mıdır?